

AFSCHRIJFT.

HOOGHE COMMISSARIS VAN HET
KONINKRIJK DER NEDERLANDEN
IN INDONESIA.

DJAKARTA, 2 December 1950.

No.: G.29263

Onderwerp: Beveiliging van Nederlandse
mensenlevens en belangen
in Indonesië.

[5322]

Zeer geheim.

Met verwijzing naar Haar schrijven van 17 November letter P 101 No. 255, heb ik de eer Uwer Excellentie het volgende mede te delen.

In een aantal recente telegrammen heb ik omtrent de hier te lande gevoerde Irian-agitatie en de tegen de Nederlandse gemeenschap en de Nederlandse belangen gepropageerde boycot uitvoerig gerapporteerd en van mijn zienswijze doen blijken. De beantwoording van bovenaangehaald schrijven moge ik - met verwijzing naar bedoelde telegrafische berichtgeving - dan ook tot enige aanvullende aantekeningen beperken.

Ik ben met Uwe Excellentie van mening, dat de Indonesische Regering bereid is de Nederlandse levens en belangen te beschermen en te eerbiedigen. Uit verschillende uitlatingen - onder meer de door Haar geciteerde verklaring van Minister Rum - is wel gebleken dat deze Regering een uitbarsting van het volks-sentiment niet wenst. Of de Regering in staat zal zijn deze te voorkomen o.g. te bedwingen, hangt inderdaad af van de sterkte en betrouwbaarheid van het machtsapparaat waarover zij beschikt. Vooral wat de binnenlanden betreft ben ik op dit punt niet gerust. Al staan mij geen exakte gegevens ter beschikking over de sterkte en de dislocatie van leger en politie, de praktijk geeft te zien dat de zorg voor de veiligheid zich in de eerste plaats richt op de grote steden, dat het platteland ten deze veelal stiefmoederlijk is bedeed en dat het gehalte van de daar gestationeerde troepen het meest te wensen over laat.

In hoeverre de communisten in de machtsorganen van de staat zijn geïnfiltreerd, kan ik moeilijk beoordelen. Er is alle reden om aan te nemen dat deze infiltratie inderdaad plaats heeft; concrete en betrouwbare gegevens hierover staan mij echter niet ter beschikking, evenmin als een orgaan dat dergelijke inlichtingen zou kunnen vergaren.

In mijn telegrammen heb ik reeds er op gewezen dat, afgezien nog van de vraag of en in hoeverre de Indonesische Regering een aanslag op de Nederlanders en de Nederlandse belangen zou kunnen verhinderen, er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat bij een voor Indonesië onaanvaardbare uitslag van de Nieuw-Guinea onderhandelingen het lot van het Kabinet Natsir op zijn minst zeer onzeker zal zijn. Ik acht de kans groot, dat het

- Ministerie -

AAN

Zijne Excellentie de Heer Minister voor Uniezaken
en Overzeese Rijksdelen,

alsdan, gedwongen of vrijwillig, zal aftreden, hetgeen vermoedelijk zal beteken, dat zijn plaats worden ingenomen door een extremistisch kabinet. Het behoeft geen betoog dat niet wij en niet Indonesië, maar alleen de communisten van deze gang van zaken zouden profiteren en dat een verklaring van de tegenwoordige Regering dat de veiligheid van lijf en goed van de Nederlanders worden gegarandeerd alsdan geen waarde zou hebben.

Uwe Excellentie ziet de actie, welke de anti-regeringsgezinde groepen thans voeren onder de leuze Irian te willen bevrijden als een fase in de strijd, welke de vernietiging van het "westers imperialisme" en de vestiging van de proletarische staat beoogt. Ik kan deze zienswijze delen, maar ik zou daar naast op het nationale aspect van de Irian-agitatie willen wijzen.

De President, wiens invloed op de massa van het volk nauwelijks te overschatten is, is er volledig in geslaagd het volk zijn visie te doen delen dat het nationale ideaal de annexatie van Irian vindiceert en dat de vrijheidsstrijd niet volstreden is zolang deze aansluiting niet heeft plaats gehad. Hierdoor is rond de Indonesische aanspraak op Irian een psychologische situatie ontstaan overeenkomstig aan die, waarin in 1945 de onafhankelijkheid van Indonesië werd geproclameerd. Een dergelijke situatie zal door de uiterst linkse groepen met name de communisten worden uitgenut om onder de nationale leuze "merdeka dengan Irian" het volk voor hun anti Westerse en ook anti nationale actie mee te krijgen.

Het uitgangspunt dat de Irian-agitatie haar oorsprong vindt in de visie van Soekarno op het Nieuw-Guinea vraagstuk en dus niet zo zeer is uitgegaan van de groepen, die zich op de vernietiging van de westerse belangen toeleggen, wettigde ook inderdaad niet de conclusie dat na een eventueel afstaan van Nieuw-Guinea het gevaar, dat zowel de Nederlandse belangen als het in Indonesië bestaand regime van die zijde bedreigt, als geëlimineerd kan worden beschouwd.

Ons streven dient er mijns inziens op gericht te zijn de Indonesische Regering in haar weerstand tegen de destructieve machten te stimuleren en te steunen en alles te voorkomen wat de voortstrijding van het communisme in deze landen zou kunnen bevorderen. Wanneer ik adviseer de Irian-kwestie tot een voor Indonesië acceptabele oplossing te brengen, ga ik uit van het desideratum dat wij de positie van het huidige regime tegenover de destructieve groepen, met het oog op de gevaren welke van die zijde voor onze belangen in Indonesië dreigen, zoveel mogelijk dienen te versterken.

De Hoge Commissaris,